Taraqqiyot spektri
ILMIY JURNALI
Vol 2 № 6 2026

TA’LIM BERISH JARAYONINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH

Ibragimova Gulchexra
To‘raqo‘rg‘on tuman 1-son texnikumi Maxsus fan o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta’lim berish jarayonini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish masalalari yoritilgan. Raqamli ta’lim vositalarining o‘quv jarayonidagi o‘rni, ularning samaradorligi hamda zamonaviy pedagogik yondashuvlar tahlil qilingan. Shuningdek, raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali ta’lim sifatini oshirish yo‘llari ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar: Raqamli ta’lim, axborot texnologiyalari, elektron ta’lim, innovatsion pedagogika, o‘quv jarayoni, multimedia.

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida ta’lim tizimi tezkor rivojlanib, raqamli texnologiyalar asosida yangilanib bormoqda. Ta’lim jarayoniga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish o‘quvchilarning bilim olish imkoniyatlarini kengaytirib, dars sifatini sezilarli darajada oshirmoqda.

Raqamli texnologiyalar o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytiradi, mustaqil ta’lim olishga sharoit yaratadi hamda bilimlarni tez va samarali o‘zlashtirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Raqamli ta’lim masalalari jahon pedagogikasida keng o‘rganilgan. J. Dewey, M. Prensky, S. Papert kabi olimlar ta’lim jarayonida texnologiyalardan foydalanish o‘quvchilarning kognitiv faolligini oshirishini ta’kidlaganlar.

Taraqqiyot spektri

M. Prensky “digital natives” tushunchasini ilgari surib, zamonaviy o‘quvchilar raqamli muhitda yashayotganligini va ta’lim jarayoni ham shunga moslashishi kerakligini asoslab bergan.

O‘zbek pedagog olimlari ham bu yo‘nalishda muhim tadqiqotlar olib borganlar. Ular ta’limda elektron resurslar, multimedia vositalari va interaktiv platformalardan foydalanishning didaktik ahamiyatini ta’kidlaydilar.

Ushbu maqolada kuzatish, tahlil va qiyosiy metodlardan foydalanildi. An’anaviy ta’lim tizimi va raqamli texnologiyalar asosidagi ta’lim jarayonlari solishtirildi. Shuningdek, o‘quvchilarning darsga qiziqishi va bilim o‘zlashtirish darajasi o‘rganildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli texnologiyalarning afzalliklari - Ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

- Darslarni multimedia asosida qiziqarli tashkil etish
- Murakkab mavzularni vizual tarzda tushuntirish
- O‘quvchilarning mustaqil ta’lim olishiga sharoit yaratish
- Tezkor fikr almashish va onlayn baholash tizimlaridan foydalanish

Elektron ta’lim vositalari - Bugungi kunda quyidagi vositalar keng qo‘llanilmoqda:

- Elektron darsliklar
- Onlayn platformalar (LMS tizimlari)
- Videodarslar va virtual laboratoriyalar
- Interaktiv test tizimlari

O‘qituvchining roli - Raqamli texnologiyalar o‘qituvchini faqat bilim beruvchi emas, balki yo‘naltiruvchi va tashkilotchi sifatida ko‘rsatadi. O‘qituvchi zamonaviy vositalardan samarali foydalanish orqali dars sifatini oshiradi.

MUHOKAMA

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonini sezilarli darajada modernizatsiya qiladi. Biroq, ularni joriy etishda texnik imkoniyatlar, o‘qituvchilarning malakasi va o‘quvchilarning tayyorgarlik darajasi muhim ahamiyatga ega.

Taraqqiyot spektri

Shuningdek, raqamli ta’lim an’anaviy ta’limni to‘liq almashtirmaydi, balki uni boyituvchi vosita sifatida xizmat qiladi.

XULOSA

Ta’lim berish jarayonini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish zamonaviy ta’lim tizimining eng muhim yo‘nalishlaridan biridir. Bu yondashuv o‘quvchilarning bilim olish samaradorligini oshiradi, dars jarayonini qiziqarli va interaktiv qiladi hamda mustaqil ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shu sababli, ta’lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va o‘qituvchilarning IT kompetensiyasini rivojlantirish dolzarb vazifa hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Prensky M. Digital Natives, Digital Immigrants. 2001.
2. Papert S. Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas. 1980.
3. Dewey J. Experience and Education. New York, 1938.
4. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni, 2020.
5. Pedagogik innovatsiyalar va raqamli ta’lim bo‘yicha metodik qo‘llanmalar. Toshkent, 2022.

Taraqqiyot spektri